

Farmaceut på distans

Ställningstagande som antagits av förbundsstyrelsen mars 2026.

Personal på apotek är den mest tillgängliga vårdpersonalen i Sverige idag.

Farmaceuters kompetens finns att tillgå över hela landet, Sveriges Farmaceuter vill värna den tillgängligheten som en del i jämlik vård.

Sveriges Farmaceuter anser inte att farmaceut på distans är den primära lösningen på bemanningsproblematiken i glesbygd. Den grundläggande orsaken till svårigheter att rekrytera och behålla farmaceuter är bristande arbetsvillkor, hög arbetsbelastning och otillräcklig attraktivitet hos många arbetsgivare. Dessa strukturella problem måste adresseras i första hand.

Sveriges Farmaceuter ser att farmaceuter, liksom övriga professioner i vården, även fortsättningsvis behöver vara delaktiga i utvecklingen av digitala tjänster och nya arbetssätt. Samtidigt är det viktigt att digital vård måste vara ett komplement till fysisk vård för den som väljer det. För många patienter är inte ett digitalt möte ett likvärdigt alternativ till ett fysiskt.

Mot denna bakgrund anser Sveriges Farmaceuter att frågan om farmaceuter på distans kräver en försiktig och genomtänkt hantering, där professionens ansvar, patientsäkerheten och farmaceuternas arbetsmiljö alltid ska väga tyngre än kortsiktiga bemanningslösningar.

- Farmaceut på distans kan endast övervägas om legitimationsansvar, juridiskt ansvar och ansvarsfördelning vid rådgivning och expedition är entydigt reglerade i lag och föreskrifter. Patientsäkerheten och rådgivningens kvalitet ska vara likvärdiga med fysisk närvaro, med krav på fungerande teknik, sekretess och tillräcklig tid för varje patient. Lösningar där ansvarsförhållanden är oklara eller informellt överförs kan inte accepteras.

- Farmaceut på distans ska inte utgöra en generell eller permanent lösning på bemanningsproblem. Tillämpningen ska vara strikt begränsad till tillfälliga och oförutsägbara situationer och får inte användas för att kringgå behovet av rimliga arbetsvillkor, tillräcklig bemanning och långsiktig kompetensförsörjning.

- Distansarbete ställer särskilda krav på kompetens, utbildning och arbetssätt. Det måste finnas tydliga krav på vilka uppgifter en distansfarmaceut kan utföra samt begränsningar för hur många apotek eller expeditioner en farmaceut kan ansvara för samtidigt. Arbetsmiljöaspekter, såsom dynamiken på arbetsplatsen, risk för isolerat arbete och hög kognitiv belastning, ska analyseras och regleras för att säkerställa ett hållbart arbetsliv.